

دره د پتنگانو

د استاد محمد صدیق پسرلي شهکار بیتونه

نوې چاپ نوم: صفا
Ketabton.com

پل درهنما په پله که ږدې، نو هم دیده یې ږده
پټې سترگې پټې خولې په نورو پسې سیوري ځي

(۱)

دا بیت مې د بڼوونځي له وخته په ذهن کې دی، هغه مهال یې شاعر رامعلوم نه و، خو څو کاله وروسته راته څرگنده شوه چې دا رنگه شعرونه د استاد محمد صديق پسرلي وي.

د استاد «غزلبن» مې څو ځله لوستی، په هر ځل لوستلو مې یې نوې دنیا موندلې ده، سړ کال چې مې بیا لوست، د ځان لپاره مې ځینې بیتونه په کتابچه کې ترې ولیکل، وروسته فکر راسره پیدا شو چې راشه کمپیوټر ته یې کړه او د انټرنټ له لارې یې تر دوستانو هم ورسوه...

(۲)

استاد پسرلی دقیق شاعر دی، حکیم شاعر دی، له کلماتو سره یې احساساتي چلند نه دی کړی. دده شعر باید درک شي...

درک د حس تعبیر او تفسیر دی...

د پسرلي صاحب شعر یوازې په حس کولو باندې نه شوراغږولی. دده پر شعر، فکر پکار دی.

باید معنا پکې کشف شي؛ ځکه معنا ادراکي شی ده...

استاد سیوري په خبرو راوستي... د تسلې په یوه جمله پسې یې سل ځله په زړه یادونه را چنلې دي... د چنار په وچو لاسو کې یې دعا لیدلې... د حیا په وزرونو یې درنگونو د الوتلو روایت کړی...
اوبالاخړه یې شعر لیکلی دی...

اروا یې دې ښاده وي!

مصطفی صفا

۱۳۹۵/۵/۲۰هـ ل

بن نه يو چې ومو غوروي د سرسبزی بهار
وخت لکه د سوال لمن بي ځايه غورولي يو
(غ: ۱۱۳۷)

هره کيسه ډېره ژر خپرېږي په وزگارو کې
بنايي چې د صور شپېلی تر نورو لومړی مړه واوري
(غ: ۱۱۳۰)

ژوند چې پسرليه لا منلي يو
بنايي د پولادو چيچل پاته وي
(غ: ۱۶۰)

لږ مې مدرسې ته د جلوو چې سر ور بېرته کړ
پير د طريقت هم يو ساده ماشوم د حسن و
(غ: ۹۰۰ مخ)

چې مينه د انسان يې زړه کې نه شي ځايېدلای
له خدای سره د عشق پوچه دعوا يې يعنې څه؟
(غ: ۳۸۲)

پوه شوم پسرليه د عزت په لار
سر کې د لښکر ځي علم پټه خوله
(غ: ۲۰۶)

می را چپ لاهو کړو مزاحم فکر
غم که مې غمخور لرلای غم څه و؟
(غ: ۲۲۶)

د منارونو ارتفاع له پراته سیوري پوښته
د حسن حد مگر معلوم شي په مقیاس د مینې
(غ: ۷۰۹)

دا دوه عالمه کار او مختصره زندگي
خو، حیف چې بیا هم تېره شي هدره زندگي
(غ: ۱۶۶)

يو حيوان په ټول عالم کې سپری نه شو
دا انسان دی چې په خپله ځناور شي
(غ: ۱۷۶)

نه تنها ناله مو زير او بم پورې تړلې ده
مينې مو رشته په درست عالم پورې تړلې ده
دوه ورځې ژوندون دې خدايه دلته راکاوه ولې
يوه خوا، بله خوا يې چې عدم پورې تړلې ده
څنگه به عيار کړي له شپو ورځو سره ذهن څوک
هره خوشحالي يې په يوه غم پورې تړلې ده

(غ: ۱۲۳۵)

لور مقام چې هرڅه وي نامنه وي
پاڼه چې څو پورته وي ژر الوځي
(غ: ۴۹۲)

له زړه تر ژبې پورې لاره مې وه غږېو نيولې
گيله مې هرڅو هڅوله خو په خوله رانغله
(غ: ۸۳۸)

زه به ستا د خوږې ژبې په وفا څه باور وکړم
ډېر دروغ شته چې مخونه د رښتيا په پلو نغاړي
(غ: ۸۴۸)

خدايزده تقاضا به وه د ميني که منشا د ناز
بې له کومه جرمه لکه ستوري څرېدلي يو
هرڅو که سپرليه سر ترپايه اور اوبه کړو عشق
بيا هم لکه شمې خپلو پښو ته څڅېدلي يو

(غ: ۹۲۱)

هره يوه لحظه مې له بايللو فرصتونو نه
دوره شوه د لارې په اخیستي پل کې پاتې شوه

(غ: ۹۱۴)

ترخو چې لار وي پاتې د جرس غونډې سپرليه
فرياد د سوي زړه دې تر هغو مه كېنوه

(غ: ۱۱۴۳)

گومان د مازيگر د سيوري مه كوه په ما
چې قد به يې د نورو په نگاه كې لويوم
د خم په پښو كې رغړم كه مې كين ووځي له زړه
دا يو ثواب په غېږه د گناه كې لويوم
په سهوه مې ډېر مه نيسه د سوي زړه مالکه
خو تاندې تجربې په اشتباه كې لويوم

(غ: ۸۲۰)

شوځ ماشومان کوربانه باسي د مېلمه له خونې
چې ياد دې راشي اسويلي باسمه ستا له غمه
(غ: ۸۰۴)

مه وهه بېواکه چيغې، سر له کاڼو مه وهه
واوره به خدای ويلې کړي، آښاره ته به پاته يې
(غ: ۷۹۱)

راغلو له عدمه، خو په هر قدم
گورو، عدم بيا غېره پرانيستې ده
(غ: ۷۶۷)

په څه هوس، په کوم هدف، د څه لپاره درومو؟
د هېرې سیمې مسافر، په ورکه لاره درومو
په دې ساحل کې مو د ژوند نښانې ونه لیدې
لکه د بحر څپې بېرته له کناره درومو
لیوني زړونه په پښو کړي د یوې منډې هوس
د بربوکی په پله بېدیا ته چې له ښاره درومو
(غ: ۹۶۲)

چې د ناز سروه مې د سترگو مخ ته ودرېده
له هغه وخته مې په زړه کې وه ولاړه چيغه
(غ: ۹۵۹)

يوه د تسلي جمله مي گوتو ته رانغله
سل خلي مي ستا يادونه زړه كي را چنلي دي
(غ: ۹۸۴)

تل به لکه شمه پنبه پر خای سوخي
خوک مه شه گمراه په خپلو اوبنکو كي
(غ: ۹۶۹)

ژبه مي شوه گونگه د جلوو بي شمپره ژبو ته
زه لکه د سين کاني د شور په منخ كي غلي يم
(غ: ۹۶۰)

نه کړي په بې حسو څه اثر کيسې
خاورو ته يو عمر وکړې لمر کيسې
سين له تلو پرته څه ليدلي دي؟
درست عمر يې اورو د سفر کيسې

(غ: ۸۵۴ مخ)

په مړينه مې هم نه لوپړي اوس زړه ته هوسايي
چې ژوند لکه سپلاب په اضطراب تپروم

(غ: ۸ مخ)

ستا لاره به گوري، د وفا په انتظار به وي
سل ځلي که شنه واښه زما له گوره ووتل
(غ: ۷۴۶)

د ژوند پانې بې لوستو اړوم په دغه فکر
چې مرگ به د بل فصل ابتدا وي که به نه وي؟
(غ: ۷۳۵)

سکوت د نیمې شپې چې مې په سر اخیستی دی
آرام مې لکه سین رانه بستر اخیستی دی
(غ: ۷۳۲)

يو نفس ژوندون ته خومره لومې وي

هر پلو چې گورو قفس اېښی دی

(غ: ۵۸۳)

د چا د کور مخ ته به ناخي لکه زڼی طاووس

د چا په گور به ږدي گلونه په زړه ستړی بهار

(غ: ۱۲۴۳)

څه ځای د حیرانی نه دی چې گاز هم اوبه کېږي

مړو اوبښکو ته مې وگوره آواز هم اوبه کېږي

(غ: ۱۲۱۳)

ما ته، تر پرتو کاهو د لارې دوږې ښې ښکاري
نه وينم د پورته الوتلو زور په تيرو کې
(غ: ۹۳۵)

د فوارې په پله مې پيل کړ د غوښتنو سفر
په هر قدم مې بېرته پښو ته رالوېدلی يم
(غ: ۹۳۱)

وهم د سفر د سين څپې وارخطا کړې دي
ځکه بدرگه ورسره استوم يو څو اوبښکې
(غ: ۹۲۷)

مینه کي چي وکړي څوک اودس په خپلو اوبنکو
لمونځ يې ادا کپري، په ولاړو لکه شمه

(غ: ۸۸۹)

شور مې شاته پرېښود چي د ژوند له ښاره ووتم
پته خوله له ښاره لکه تللي لاره ووتم

(غ: ۱۰۴۹)

اوبنکي يې مه گنه سپلاب شو، د زغم بند يې يووړ
زړه کي ټناکو چي د عمر له آزاره ژړل

(غ: ۱۰۳۹)

په یوه شپه غم نه ارزي گرده ژوندون
د نیمې لارې مل، نامرده ژوندون
ترڅو به ځان وړپورې ونښلوو
لمن څنډي آخر له گرده ژوندون

(غ: ۴۶۴)

د زمانې بهیر که څه هم مخ پر وړاندې درومي
خو ژوند یو سپل دی چې څو ځي هغومره لاندې درومي

(غ: ۴۹۳)

دا تېرى بخېښلای نه شي مینه په درشل د ناز
خپلو بې فکریو ته چې کله د خدای کره وایو
(غ: ۹۲۲)

څه ښویه آینه نه یم چې هر څه دې کړم هېر
یادونه دې په زړه باندې کیندلي گرځوم
(غ: ۹۳۶)

ورک وي چې تنها وي په اسبابو متکي خلک
چا وې چې پیدا لکه مېړی سپکې وزرې کره
(غ: ۶۴۸)

په سلو ژبو چې سوسن په بڼ کې پټه خوله و
پوه شوم د خپل بڼایست نشه اخلي له گله ژبه
دومره چې ژر ژر په هر دم په بله بله اوږي
ته وا زده کړې یې له خپل خواره وربله ژبه
که روڼې اوبڼکې دې سپرلیه ترجمانې نه شي
پتو دردونو ته لفظونه لري کله ژبه

(غ: ۴۴۲)

هیله زړه ته راشي، خو په شمار یې کله پوه نه شوم
دا وحشي کوتري چې خو شمېرې الوتلي وي

(غ: ۵۲۶مخ)

هېر يې کړل سپرليہ ظالمان په مور
واک چې د مظلوم گوتو ته ورغی
(غ: ۳۹۹)

د مراد مزله ته هرڅوک ورنژدې شو
يو پښتون لکه ميخ شوی ټغر پروت دی
(غ: ۷۰)

چې په خپله دې تور کړې د خپل آل مخ
اوس د سيوري غونډې مښه په دېوال مخ
(غ: ۵۷۵)

لکه آواز د آرزوگانو په هوا درغلم
لکه سېلاب بېرته په خپله غاړه وږم جنازه
(غ: ۱۱۰۳)

چې د وینا فرصت یې راکړ حیادارو لېمو
په غلبیل زړه کې مې یوه گیله هم پاته نه وه
(غ: ۱۰۹۴)

د صحرا لوی زړه یې ساتلی شي راز
مجنون چې پټې کړې له ښاره سترگې
(غ: ۱۰۷۶)

سترگې د گلونو مې سحر واړه لندې ليدې
دا څنگه دستور دی چې تر پېښې يې غم وړاندې وي
ځان گڼو يوازې چې د مرگ په پوله وڅېژو
وبه گورو مور نه به هم زښته عالم وړاندې وي

(غ: ۱۲۷۷)

نرم زړونه بويه د لطيف حسن ساتلو ته
ډېر دې آيينې کې د ادا گلونه وکرل

(غ: ۱۸۹۸)

څه سيوري نه يو چې غرمه تللي، ماښام راگرځي
چې مو له چا زړه لټېدلی لکه ساه تللي يو
(غ: ۱۲۵۲)

که خوښی يو که ناخوښی يو ورسره شاربو به اړ يو
چې غاړې ته راولوېده تر گوره زندگي
(غ: ۱۲۴۹)

دنيا او عقبا دواړه وي پرته پوله پر پوله
خو دومره لږ واټن هم د کلونو منزل غواړي
(غ: ۱۲۶۱)

ژوند څه ؤ؟ پس له عمره ايله اوس دومره شوم پوه
چې اخیستې مې په خپلو اوږو خپله جنازه وه
(غ: ۵۵۵ مخ)

خیر که آباد نه شوم، مه مې کړې په خوله د بل
چېرته د پسه خپله ساه، چېرته د قصاب پوکل؟
(غ: ۳۴۲)

سپرلیه داسې غلط بینو رانه ورکه کړه لار
کوم چې پېریان ورته بنکارېږي، خو انسان نه ویني!
(غ: ۲۸۹)

يعقوب که په خپل زوی پسې شو پوند عجبه نه ده
کیسه کوه د هغه چې ولس پسې پندېږي
(غ: ۱۱۲۲)

پته خوله فریاد د زړه د زړه غورونه ښه اوري
سوي نفسونه مې هم ستړي جرسونه دي
(غ: ۱۱۱۰)

خاڅکي د باران نه یو چې سیل شو، خو
ستا په لوري خوند کوي تنها سفر
(غ: ۱۲۸۶)

خو بلې شمې به ترې وبوتېږي
د تا په غولي که يو پل وکرم
(غ: ۱۲۶۲)

بنايي له خاورو يې تر حشره زقوم وبوتوي
که مې له ځانه سره يوسم گور ته دا غمونه
(غ: ۴۵۰)

تشه دعا چې عمل نه وي غولول دي د ځان
د چنار پاڼو گورئ وچ کړل په دعا لاسونه
(غ: ۱۱۳۳)

ژوند یوه پېچلې معما وه، مرگ یې بله غوټه
نه څوک د مینې په راز پوه شو، نه په راز د حسن
(غ: ۸۰۸)

درست عمر مې غم نه دی سپردو ته زړه ورکړی
بیا هم لکه دېوال د بتی خام پاته یمه
(غ: ۶۷۸)

له ځانه وتای نه شم، چا ته ورشم، چېرته لاړ؟
درست عمر په خپل زړه کې د آرزو پلونه وهم
(غ: ۱۱۴۸)

ته د استغنا سما او زه د تمنا دنيا
نه پوهېږم خدايزه چې په څه سره ملگري يو؟
(غ: ۲۴۸)

می مگر غمونه زموږ پاک په غاړه واړوي
سپل شي يو جهان خلی خاشاک په غاړه واړوي
(غ: ۷۰۳)

پردېسی چې وچه پانه د خزان کږم
جنازه مي مگر باد په اوږو واخلي
(غ: ۶۹۸)

استاد محمد صدیق پسرلی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**